

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 5Co/55/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3621200097
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 09. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Denis Vékony
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3621200097.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Denisa Vékonyho a sudkýň JUDr. Eriky Zajacovej a JUDr. Márie Vrtochovej v spore žalobcov 1/ A. B. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX, 2/ D. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., F. XXX/X, 3/ G. H., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., I. XXX/XX, všetci zastúpení J. C. K., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., G. XXXX/X proti žalovanému M. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. O. XXX, t.č. Ústav na výkon trestu odňatia slobody a ústav na výkon väzby Leopoldov, zastúpenému JUDr. Michalom Vlkolínskym, advokátom, so sídlom Zvolen, Námestie SNP 87/8 o náhradu nemajetkovej ujmy, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Partizánske č.k. 5C/4/2021-503 zo dňa 5. decembra 2022, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.

Žalobcovia 1/, 2/ a 3/ majú voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania, každý v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov odvolacieho konania je žalovaný povinný im zaplatiť v sume určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni 1/ nemajetkovú ujmu v sume 21.840 eur, žalobkyni 2/ nemajetkovú ujmu vo výške 23.000 eur a žalobcovi 3/ nemajetkovú ujmu vo výške 21.840 eur (výrok I.). Vo zvyšku žalobu zamietol (výrok II.). Rozhodol, že žalobcovia 1/ až 3/ majú voči žalovanému každý z nich nárok na plnú náhradu trov konania vo výške 100 %, o ktorej výške rozhodne po právoplatnosti konania vo veci samej vyšší súdny úradník samostatným uznesením (výrok III.). V odôvodnení svojho rozhodnutia súd uviedol, že žalobcovia 1/ až 3/ sa podanou žalobou domáhali proti žalovanému zaplataenia nemajetkovej ujmy, každý po 40.000 eur na tom základe, že žalovaný bol právoplatne odsúdený rozsudkom súdu pre obzvlášť závažný zločin vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) v spojení s § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona spáchaného na blízkej osobe žalobcov, na ich otcovi B. H., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom E. XX. Súd v trestnom konaní v časti nemajetkovej ujmy odkázal žalobcov 1/ až 3/ na civilné konanie. Žalobcovia 1/ až 3/ utrpeli nemajetkovú ujmu spáchaním trestného činu vraždy na ich blízkej osobe - otcovi, ktorý zomrel násilnou smrťou, bol zavraždený žalovaným, čím došlo k výraznému zásahu do práv žalobcov, a to v takom rozsahu a takým spôsobom, že nemožno tento následok spôsobený trestným činom zvrátiť. Žalobcovia stratili možnosť viesť súkromný a rodinný život vo vzťahu k svojmu otcovi, čím jednoznačne došlo k zásahu do ich osobnostných práv, čo znemožnilo vytvárať a rozvíjať rodinné vzťahy medzi otcom a žalobcami 1/ až 3/ ako jeho deťmi. Žalovaný počas vyšetrovania neprejavil ľútosť nad spáchaným trestným činom, pričom ospravedlnenie vyslovil bez emocionálnej angažovanosti zrejme na podnet svojho právneho zástupcu. Žalobcovia pociťujú obrovskú stratu zo smrti svojho otca, s ktorou sa nevedia vyrovnáť. Žalobkyňa 1/ už nepovie otcovi ako jej na ňom záleží, nepochváli sa vnúčatami, ktoré sa narodili po smrti otca. Žalobkyňa 2/ sa len ťažko zbaví hrozného

obrazu pred očami, keď otca našla. Žalobca 3/ ako najmladšie dieťa otca a jediný syn, ktorého deti sú najmladšími vnúčatami otca, nebude môcť s ním zdieľať úspechy svojich detí, ktoré usilovne študujú, pre ktoré bol posledný žijúci starý rodič. Zástupca žalovaného na pojednávaní uviedol, že žalovaný uznáva, že došlo jeho konaním k nemajetkovej ujme na strane žalobcov a došlo k zásahu do ich osobnostných práv, avšak zásadná námietka žalovaného smeruje k tomu, či a v akom rozsahu žalobcovia preukážu v konaní dôsledky negatívneho pôsobenia tohto zásahu do ich osobnostných práv. Navrhol, aby súd priznal každému zo žalobcov sumu 14.500 eur vychádzajúc z ustanovení zákona č. 274/2017 Z.z. a počítanú ako súčin 25-násobku minimálnej mzdy za rok 2020 vo výške 580 eur.

2. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že rozsudkom Okresného súdu Trenčín č.k. 2Tk/2/2020-782 zo dňa 07.07.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.01.2020 čo do viny a trestu a dňa 08.08.2020 čo do náhrady škody, bol žalovaný uznaný za vinného z obzvlášť závažného zločinu vraždy, keď v čase od 17.40 hod. do 18.40 hod. dňa 21.01.2020 prišiel na dvor rodinného domu súp. č. XX v obci E., okres E., kam ho vpustil poškodený B. H. (otec žalobcov), kde následne bezdôvodne po verbálnej výmene názorov fyzicky napadol poškodeného B. H., s ktorým tri týždne žil v spoločnej domácnosti, a to takým spôsobom, že čiernym otváracím nožom celkovej dĺžky 21 cm porezal poškodeného B. H. do oblasti krku a druhým nožom s drevenou rukoväťou celkovej dĺžky 27,5 cm, ktorý obvinený držal v ľavej ruke, spôsobil veľkou intenzitou násilia B. H. bodné poranenie ľavej strany krku s prerezaním ľavej krčnej tepny, ľavej krčnej žily, hornej časti priedušnice s vykrvácaním navonok a do dýchacích ciest, v dôsledku ktorej došlo ku kompletnému prerušeniu kože, podkožia, svalu, ľavej krčnej tepny a žily, hornej časti priedušnice, ktoré poranenie bolo smrteľné, ďalej mu spôsobil šesť bodnorených rán v oblasti hlavy, na hrudníku, v hornej časti brucha, ďalej jednu bodnú ranu do dutiny ústnej, tri povrchové rezné rany v temennej oblasti hlavy a vľavo v hornej časti tela, ďalej štyri odreniny v spánkotemennej oblasti hlavy, odreniny pod ľavým kútikom úst a na nose, pomliaždenie chrupavčitej časti nosa, ako aj reznú ranu na dlaňovej strane pravej ruky pod palcom, kde obvinený M. B. svojím konaním poranil poškodenému B. H. štruktúry krku, vnútrohrudných a vnútrobrušných orgánov s krvácaním navonok i do vnútorných dutín, pričom v dôsledku bodných, bodnorených a rezných poranení nastal u B. H. traumaticko-hemoragický šok, v dôsledku ktorého v krátkom čase asi 2 až 4 minút došlo k smrti poškodeného B. H., následne obvinený M. B. z miesta odišiel, zobral so sebou predmetné nože, ako aj mobilný telefón poškodeného B. H., aby mohol komunikovať v mene poškodeného s M. C.. Za obzvlášť závažný zločin vraždy mu súd uložil trest odňatia slobody na 20 rokov nepodmienečne a bolo mu uložené ochranné psychiatrické liečenie ambulantnou formou a ochranný dohľad na tri roky. Súd priznal žalobcom 1/ až 3/ náklady na pohreb vo výške 871,04 eur a s nárokom na náhradu škody resp. nemajetkovej ujmy ich odkázal na civilný proces. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX, ktorým bol skúmaný duševný stav žalovaného znalec dospel k záveru, že žalovaný trpí zmiešanou poruchou osobnosti a hranične ľahkou duševnou zaostalosťou. Pobyť pre spoločnosť na slobode je nebezpečný pre jeho povahové, osobnostné abnormality, konkrétne ľahká duševná zaostalosť, zmiešaná porucha osobnosti, ktoré mu bránia racionálne zvládať medziľudské citové vzťahy a ich nezdrary, čo však nemalo vplyv na jeho trestnoprávnu zodpovednosť. Zo znaleckého posudku č. XX/XXXX z odboru zdravotníctvo, odvetvie klinická psychológia vyplýva, že žalovaný je osobnosťou disociálne a emočne nestabilnou v zmysle zmiešanej poruchy osobnosti, sociálne a emočne nezrelý, naivný, ľahko sa sklame, čo v ňom vyvoláva vnútorný hnev a zlosť, ktoré nie je schopný adaptívne spracovať. Vykazuje známky menejcennosti, neverí si. Agresivita je výraznou črtou jeho osobnosti, ktorá je ľahko aktivovaná. Je afektívne nestály, vykazuje výbuchy zlosti, ktoré vedú k násiliu v prípade, že mu iní ľudia niečo vyčítajú, stavajú sa proti nemu, má nízku frustračnú toleranciu. Boli u neho zistené patologické rysy osobnosti, dospel k presvedčeniu, že ho M. C. a B. H. využívajú, zavádzajú a zosmiešňujú, čo v ňom vyvolalo hnev a zlosť, je neempatický, nie je schopný poskytnúť pomoc, je u neho vnútorný chlad. Registroval poškodeného na zemi, následne sa na miesto činu vrátil, zobral veci z domu. Z hľadiska resocializácie je u neho prognóza nápravy nepriaznivá, voči poškodeným nevykazuje ani s odstupom času úprimnú ľútosť, je voči nim chladný a výrazne skresľuje dôvody svojho správania.

3. Z výpovede svedkyne J. P., tety priateľky žalovaného M. C. ktorá je obsahom trestného spisu, vyplynulo, že pozná M. C., lebo M. matka a jej bývalý manžel sú brat a sestra, pozná ju najmenej 20 rokov. Asi trikrát bol u nej M. aj s priateľkou M.. Čo sa týka tej pôžičky vie, že M. chcela ísť bývať od mamy, ktorá býva v E.. Prišla za ňou s tým, že potrebuje peniaze a má kamaráta M. a keď chce s ňou bývať, musí jej prispievať, preto sa jej pýtala koľko peňazí potrebuje, uviedla jej že 500 eur. Vedela, že

išli asi do E. L., M. jej volala, že vybavili peniaze, bolo to 10.000 eur. Na to jej povedala, že načo takého mladého chlapa zadlžuje toľkými peniazmi na čo jej povedala, že on bude u nej bývať a bude sa to splácať. Presťahovali sa do bytu

v E. na Q.. Na Vianoce prišiel zavraždený pán B., lebo ho M. pozvala, bol tam na prvé vianočné sviatky, čo sa M. nepáčilo. Keď M. matka vyhnala, tak prespávala u pána B.. Po tých Vianociach sa to tak zvrhlo, že M. bol

v robote a ona išla tie peniaze vybrať, na čo jej povedala, aby mu všetky peniaze vrátila. M. jej povedal, že mu nechce dať peniaze, nechce mu dať jesť, lebo nemá čo jesť, na čo svedkyňa povedala M., že mu musí dať jesť, lebo on chodí do roboty a dával jej celú výplatu na jej účet, s ktorou ona disponovala, na čo jej M. uviedla, čo je to 400 euro, na čo jej svedkyňa pripomenula, aby nezabudla, že spláca tú pôžičku. Svedkyňa uviedla, že M. išlo len o majetky a peniaze, je vypočítavá na peniaze. Oklamala M., že je tehotná, kúpila si kočiar, ale tehotná nebola, ona s ním manipulovala, bol zaslepený láskou, bol dobrosrdečný, dal by jej nevie čo. Z výsluchu žalobkyne 1/ vyplynulo, že je najstaršou dcérou poškodeného B. H., po skončení štúdia v roku 1990 na vysokej škole rok bývala u svojich rodičov v E., potom dostala v E. byt, kde bývala do roku 1999 a s rodičmi sa často navštevovali ako aj s otcom. V roku 1999 sa rozviedla a odišla žiť do obce C. okres K.. Má dvoch synov I. nar. XXXX a K. nar. XXXX, ktorý je ženatý a má dvoch synov, býva v L.. Otec bol na svadbe jej syna a tiež bol na návšteve v L., kde sa stretol s pravnukom. Vzhľadom nato, že mali s mužom finančné problémy, kontaktovala sa s ním telefonicky a navštevovala ho minimálne jedenkrát za tri mesiace, tiež jej často telefonoval, keď potreboval niečo poradiť. Vzťah medzi ňou a otcom bol dobrý, pozitívny a tiež boli s ním v kontakte aj jej synovia. O smrti otca sa dozvedela v L.

u lekára a práve bola na stanici, keď jej volala žalobkyňa 2/ čo sa stalo, nemohla tomu uveriť, lebo otec bol plný života a energie. Celý život pracoval, dokázal sa o seba postarať, navaril si, bol samostatný, sebestačný. Keď sa to dozvedela, kričala na celú stanicu, nemohla tomu uveriť, keď prišla domov, bola tam polícia a nepustili ju domov. Najstarší syn mal veľmi dobrý vzťah s jej otcom, chodil za ním sám a mladší sa tiež s ním kontaktoval. Vždy sa dohodli, ktorý sviatok prídu súrodenci, či pôjdu na Vianoce, či na Štefana, rozdelili si to, aby ich nebolo veľa a otec nebol vystresovaný. Po smrti otca navštevovala aj psychologičku B. L., chodila na terapie každý deň po dobu troch mesiacov a potom bola PN. M. C. bola priateľkou jej otca, ona ho využila ako len mohla, nastahovala sa

k nemu domov, bývala tam asi rok, ona si ho chcela akože zobrať, pritom mala záľusť na jeho majetok, čo jej otec povedal, že on si ju nezoberie, že si je vedomý toho čo ona chce. Ona mala aj iných mužov, potom sa odsťahovala do E., predtým bývala asi týždeň u otca aj so žalovaným. Jej manžel vedel o tom, že otec ponechal priateľku aj so žalovaným

v rodinnom dome, otec bol z toho nervózny a stále telefonoval jej manželovi. Myslí si, že motívom spáchania skutku bolo to, že žalovaného priateľka našla nôž pod vankúšom

a povedala mu, že ona s ním nebude žiť a vyhodila ho z bytu z E. na čo si žalovaný myslel, že sa vrátila k jej otcovi. Keď sa dozvedela o úmrtí otca bol to pre ňu veľký šok, utrpela veľkú stratu v živote, lebo vzťah s otcom hodnotí ako dobrý, nemali medzi sebou spory, nehádali sa a vždy vedela o krokoch, ktoré chce podniknúť, vždy jej všetko úprimne povedal, preto o všetkom vedela, pričom skutočnosť, že M. C. aj so žalovaným bývali u neho asi týždeň, toto pred ňou otec zamlčal, a myslí si, že aj cítil, že to nie je dobré. Z výsluchu žalobkyne 2/ vyplynulo, že do roku 1990 bývala s manželom v rodičovskom dome spolu s rodičmi, potom začali žiť samostatne s manželom v E., kde dostali byt.

V roku 1992 sa im narodila dcéra a v roku 1993 syn. Čo sa týka vzťahu s rodičmi, tým, že bývali blízko, často navštevovali rodičov, lebo deti sa dobre cítili v rodinnom dome. V roku 2016 matke diagnostikovali rakovinu, bolo treba pomáhať so zdravotnou starostlivosťou, mala pocit, že rodičia sa na ňu upáli a cítili v nej oporu vo všetkom. Dňa 01.05.2017 matka zomrela a jej vzťah s otcom sa ešte prehĺbil, začal si varievať sám čo predtým nerobieval, volal jej ako postupovať, zakaždým jej poslal MMS správu ako sa mu to podarilo. Asi v roku 2018 alebo 2019 sa zoznámil s M. C. a ona ho varovala, že to nie je partnerka pre neho, jej názor poznal, ale aj tak boli v dennodennom kontakte, volala otcovi ako sa má, či je všetko v poriadku, každý víkend za ním prišli. Predtým ako otca našla doma bolo to

v piatok, bol chorý, tak mu bola zaniest' jedlo, pozrieť sa čo potrebuje. V sobotu tiež išli za ním s manželom a bolo vidieť, že sa dáva dokopy a že to bola len nejaká viróza. Potom jeden deň v kontakte neboli a na ďalší deň, keď mu volala, jej nebral telefón, potom jej prišla SMS správa, že je všetko v poriadku. Na ďalší deň jej nezdvihol telefón a volala manželovi, že budú musieť ísť za otcom, preto hneď po práci tam išli a našli ho na dvore rodinného domu. Bolo to pre ňu niečo, čo si nikto nevie ani predstaviť, nebola schopná ničoho, všetko za ňu vybavoval jej manžel, vedela v akom stave otec bol. Oboznámila súrodencov a nastal kolotoč s vypočúvaním a vyšetrovaním. Nemala vedomosť o tom, že mali bývať

M. C. so žalovaným u jej otca, čo sa dozvedela od polície, čo malo byť asi týždeň. Keď prišla za otcom v čase, keď tam bývala M. C., táto odišla k svojej mame, lebo poznala jej názor.

S M. C. komunikovala len v nevyhnutnom rozsahu. Jej vzťah s otcom bol veľmi dobrý, bola s ním najviac v kontakte, bola jeho najbližším človekom, pretože bývala najbližšie. Jej deti bývajú v L., ale keď išli do E., vždy sa u otca zastavili.

Z výsluchu žalobcu 3/ vyplynulo, že od narodenia žil s rodičmi v rodinnom dome v E.. Po ukončení štúdia v roku 1994 odišiel do G., kde vykonával opatrovnícku činnosť. Kúpil rodičom vstupenky na kultúrne podujatia v L. a tiež zájazd do R., lebo finančné problémy nemal. V roku 1999 sa oženil, kúpil si s manželkou starý rodinný dom v Q. O., ktorý s otcom celý prerobili, vtedy nemali peniaze, preto všetko riešili svojpomocne. Manželka sa zamestnala v G. a vtedy sa im finančná situácia zlepšila, preto rodičom dali sumu 30.000 Sk na auto zato, že všetky víkendy trávili u nich a pomáhali im so stavbou domu, počas toho sa vzťahy medzi nimi upevňovali a utužilo to vzťahy medzi nimi. Má dve deti, dcéra sa narodila v roku 2000 a syn v roku 2003. Pomáhal matke tým, že pracuje v zdravotníctve. Po smrti matky chodieval za otcom v priemere raz za mesiac, vždy mu nosili navarené a zamrazené jedlo. Vždy išli s ním aj deti. Jeho vzťah s otcom bol veľmi dobrý do tej doby, kým mu zavolať a spýtal sa otca kde je, na čo mu povedal, že v pizzérii, čo ho zaskočilo a na otázku s kým tam je, mu povedal, že mu to povie neskôr. Aj so sestrami si volali a typovali, že v tom bude nejaká žena. Myslel si, že je to nejaká vdova z dediny vekovo primeraná. Keď mu znovu volal, otec bol na plavárni, výlete, čo by mu nebolo vadilo, ale ona mu vadila, čo otec cítil a prestal mu volávať. Chodil každý mesiac aj na hrob aj za otcom a raz sa stretol s ňou osobne, nakoľko M. bola v dome otca, vtedy aj s manželkou rázne zareagoval a tým sa to aj skončilo. Následné návštevy tam boli veľmi nepríjemné, bolo vidieť, že tam pani C. býva. Čo sa týka smrti otca, tak takto to určite nemalo dopadnúť, naposledy bol za ním 14.12.2020, asi mesiac pred smrťou a tam sa mu zdôveril, že je tam aj žalovaný, pôsobil veľmi nesvoj, ale nedal si povedať, zabrániť sa tomu nedalo, neprišli nato, ako to vyriešiť, keď žil. Večer nevychádzal z domu, veľmi ho to mrzí, že to takto dopadlo, cíti smútok, zlosť, nenávisť a strach. Jeho deti mali k otcovi dobrý vzťah, pretože boli v detskom veku a vychovávali ich v rodine, všetci sú rodinne založení, vzťah k otcovi mali veľmi dobrý.

4. Súd prvej inštancie po právnej stránke svoje rozhodnutie odôvodnil § 11, § 13 ods. 1, 2, 3 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), čl. 19

ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že základ nároku je daný, tento ani žalovaný nepopieral, sporná bola výška nemajetkovej ujmy, súd dospel k záveru, že nárok žalobcov 1/ až 3/ je dôvodný, ale nie v celom rozsahu, lebo výška nemajetkovej ujmy závisí od rozhodnutia súdu. Žalobcovia ako deti sa domáhali proti žalovanému nemajetkovej ujmy každý vo výške 40.000 eur, lebo do ich osobnostných práv

v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka došlo z dôvodu obzvlášť závažného zločinu vraždy podľa § 145 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona, ktorého sa dopustil žalovaný

a ktorým bola spôsobená smrť ich otca. Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo 265/2009 „podstatou rodinného života je oprávnenie fyzickej osoby utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Týmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie resp. práva na rodinný život môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať jeho citové potreby t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnostnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo sfére šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto aj spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva,

v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva, má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka. Zásah do emocionálnej sféry fyzickej osoby spôsobený protiprávnym konaním tretej osoby, následkom ktorého je úmrtie blízkej osoby zakladá právo domáhať sa ochrany osobnosti podľa ustanovení Občianskeho zákonníka o ochrane osobnosti.“. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že v dôsledku protiprávneho konania žalovaného, a to spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy, za ktorý bol žalovaný právoplatne odsúdený rozsudkom č.k. 2Tk/2/2020-782 zo dňa 07.07.2020, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 23.01.2020 do viny a trestu, bola spôsobená ujma na osobnostných právach žalobcov 1/ až 3/, porušením práva na súkromie a rešpektovanie súkromného a rodinného

života. V dôsledku protiprávneho konania utrpeli žalobcovia ujmu v emocionálnej sfére, nakoľko stratili svojho otca. Žalobcovia mali s otcom vytvorené silné a intenzívne vzťahy prakticky od detstva a tieto neboli pretrhnuté ani tým, že bývali mimo bydliska otca, tieto vzťahy neustále udržiavali, či už sami ako aj prostredníctvom svojich potomkov vnukov, s ktorými bol starý otec v kontakte. Ujma žalobcov je nereparovateľná a nikdy nebudú môcť s ním rozvíjať svoje citové, rodinné vzťahy a tiež ani ich potomkovia, táto ujma nebude nikdy vyvážená inými pozitívnymi udalosťami v rodinnom živote. Za nadštandardný vzťah hodnotí súd vzťah otca k žalobkyni 2, ktorá bývala k nemu najbližšie v E., pravidelne otcovi telefonovala, pravidelne ho navštevovala, tiež utrpela veľký šok, keď žalovaný sa po chladnokrvnej vražde vrátil na miesto činu, odcudzil mŕtvemu mobilný telefón, cez ktorý komunikoval so žalobkyňou 2/ prostredníctvom SMS správ a ubezpečoval ju, že je jej otec v poriadku, až neskôr zistila, že komunikovala so žalovaným, tiež bola prvá, ktorá našla mŕtveho otca v záhrade v kaluži krvi, čo u nej spôsobilo šok a tento hrozný obraz sa jej nikdy nevymaže z pamäti, tento vzťah ako najviac intenzívny hodnotil aj žalovaný, ktorý určitý čas býval s M. C. v dome otca žalobcov. U všetkých troch žalobcov súd vzhliadol zákonný dôvod na priznanie nemajetkovej ujmy, nakoľko všetci traja žalobcovia boli vychovávaní v harmonickom rodinnom prostredí svojich rodičov a po smrti matky ostal ich otec bývať sám v rodinnom dome, preto ho žalobkyňa 1/ a žalobca 3/ navštevovali podľa svojich možností, lebo všetci majú svoje rodiny čo nebolo pravidelne, tiež otca pozývali domov k sebe. Je pravdou, že vzťah ich otca s M. C. neschvaľovali, lebo išlo medzi nimi o 34 ročný vekový rozdiel, čo mu dali aj najavo. Žalobkyňa 2/ sa vyjadрила, že išlo o „zlatokopku“, táto bývala istý čas v dome ich otca, čo sa im nepáčilo, ale napriek tomu rešpektovali vôľu svojho otca. Z výpovede svedkyne J. P., ktorá je tetou M. C., vyplynulo, že išlo o majetnícku a ziskuchtivú osobu, o ktorej otec žalobcov manželovi žalobkyne 1/ povedal, že chce jeho dom, chce ho obrať o majetok, ktorá využívala finančne nielen ich otca, ktorý ju navštevoval aj v čase, keď bývala v E. so žalovaným a tiež chodila za ním do jeho rodinného domu v E., pozvala ho na Vianoce 2019 do bytu, kde bývala v spoločnej domácnosti so žalovaným, čo sa žalovanému nepáčilo. Tiež žalovaného finančne využívala, keď ten previedol svoju výplatu na jej účet, tiež ho nahovorila na pôžičku vo výške 10.000 eur, ktorú použila pre svoju potrebu. Žalovaný bol zaslepený prvým intímny vzťahom s M. C. a jeho intelektuálna výbava mu neumožnila pochopiť, že oboch mužov táto žena finančne len využívala. Žalovaný bol odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 20 rokov. Motívom konania žalovaného bola žiarlivosť, pričom žalovaný nemal žiadne morálne právo siahnúť otcovi žalobcov na to najcennejšie, a to ľudský život, pričom skutok vykonal úplne chladnokrvne a bezcitne, bez akejkoľvek úprimne prejavenej ľútosti a ešte sa vrátil na miesto činu a poškodeného ležiaceho na zemi okradol tým, že mu zobral mobilný telefón, platobnú kartu a papierovú kartičku od účtu poškodeného v banke. Jeho ospravedlnenie do spisu súd hodnotí ako formálne a nejaví známky účinnej ľútosti. Okolnosti prípadu nemôžu mať a ani nemajú žiaden vplyv na existenciu právneho základu tejto žaloby, keď násilnou smrťou otca žalobcov došlo k zásahu do ich osobnostných práv a k vzniku nemajetkovej ujmy, ktorú nemožno ničím odčiniť, lebo ide o ujmu nenávratnú a ničím neodčiniteľnú. Citová ujma - strata rodiča je mimoriadne závažný zásah do života žalobcov je to stav nenávratný a nereparovateľný. Súd prihliadol k okolnostiam, za ktorých došlo k porušeniu práva žalobcov. Konanie žalovaného nepredstavovalo nedbanlivostné konanie, naopak išlo o úmyselné konanie s vopred uváženou pohnútkou. Spôsob spáchania skutku bol mimoriadne brutálny, lebo otec žalobcov bol pred smrťou vystavený intenzívnemu násiliu. Zo znaleckého posudku vyplýva negatívna prognóza resocializácie žalovaného. Priznanie výšky nemajetkovej ujmy každému zo žalobcov uplatňované v žalobe každému po 40.000 eur považoval súd za príliš vysoké, ktorým by súd mimoriadne sťažil žalovanému ďalší život vo výkone trestu alebo znížil by jeho motiváciu splniť súdom uloženú povinnosť, prihliadnuc na skutočnosť, že žalovaný bol za spáchaný skutok právoplatne odsúdený na nepodmienečný trest odňatia slobody vo výške 20 rokov. Následok, aj keď závažný a spôsobený zásahom žalovaného do práva žalobcov 1/ až 3/ zmierňuje práve právoplatné odsúdenie žalovaného odôvodňujúce priznanie nemajetkovej ujmy. Ohľadne primeranosti priznanej náhrady nemajetkovej ujmy súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 4Tdo/1402/2015, podľa ktorého je rozpätie 240.000 Kč až 500.000 Kč základným pre rodičov, deti, manželov, pričom zodpovedá typovým (neutrálnym) prípadom. V obdobnej príbuznej veci okolnosťami skutku Najvyšší súd Českej republiky uznesením sp. zn. 7Tdo/996/2018 odmietol dovolanie osobami škodcu a poškodeného, podľa ktorého škodca spôsobil obzvlášť závažný zločin vraždy tým, že udusil poškodenú a bol mu uložený trest za obzvlášť závažný zločin vraždy a bola mu uložená povinnosť nahraďiť vnučkám poškodenej nemajetkovú ujmu 500.000 Kč. Vo vzťahu k výške priznanej náhrady súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu Českej republiky

sp. zn. 25Cdo/894/2018, v ktorom súd riešil otázku výšky náhrady za duševné útrapy spojené s usmrtením blízkej osoby a uviedol, že základnú čiastku náhrady, modifikovateľnú s použitím zákonných a judikatúrou dovolených hľadísk, je možné považovať v prípade najbližších osôb (manžel, rodičia, deti) dvadsaťnásobok priemernej hrubej mesačnej nominálnej mzdy na prepočítané počty zamestnancov v národnom hospodárstve za rok predchádzajúci smrti poškodeného. Priemerná mzda v národnom hospodárstve bola v roku 2019 (skutok sa stal v roku 2020) vo výške 1.092 eur z toho dvadsaťnásobok je suma je 21.840 eur. V takejto výške súd priznal odškodnenie žalobkyni 1/ a žalobcovi 3/ každému po 21.840 eur. Žalobkyni 2/ súd priznal výšku nemajetkovej ujmy s poukazom na najbližší vzťah k otcovi, o ktorého sa najviac zaujímala a najviac ho navštevovala, utrpela najväčší šok a nemajetkovú ujmu tým, že svojho otca našla v záhrade rodinného domu v kaluži krvi a už nejavil známky života. Skutočnosť, že sa o svojho otca najviac zaujímala a mala s ním najbližší vzťah potvrdil aj žalovaný. Žalobkyňa 2/ svojho otca pravidelne navštevovala a takmer denne bola s ním v telefonickom kontakte. Súd preto žalobkyni 2/ priznal nemajetkovú ujmu vo výške 23.000 eur. Súd žalobu u žalobkyne 1/ a u žalobcu 3/ nad sumu 21.840 eur do sumy 40.000 eur a u žalobkyne 2/ nad sumu 23.000 eur do sumy 40.000 eur zamietol. O trovách konania rozhodol súd podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok /ďalej len CSP/ tak, že žalobcovia 1/ až 3/, ktorí mali len čiastočný úspech v konaní, patrí im plná náhrada trov konania vychádzajúc z uznesenia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I.ÚS 56/2017, podľa ktorého žalobcom patrí plná náhrada trov konania, lebo výška nemajetkovej ujmy závisí od úvahy súdu, súd preto zaviazal žalovaného, aby zaplatil žalobcom plnú náhradu trov konania, každému vo výške 100 %. O náhrade trov konania po právoplatnosti konania vo veci samej rozhodne vyšší súdny úradník samostatným uznesením podľa § 262 ods. 2 CSP.

5. Proti tomuto rozsudku, a to proti výrokom I. a III., podal včas odvolanie žalovaný z dôvodu, že konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobcovia sa podanou žalobou proti žalovanému domáhali ochrany osobnosti a náhrady nemajetkovej ujmy, pričom tento nárok žalovaný nepopieral, namietal však výšku uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy. Výška žalobcami uplatnenej a súdom prvej inštancie priznanej náhrady nemajetkovej ujmy sa žalovanému javí ako neprimeraná s prihliadnutím na súčasnú rozhodovaciu prax všeobecných súdov, keď rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/609/2014 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1Cdo/523/2015 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy plnoletým deťom vo výške 4.500 eur, rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 23Co/256/2016 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy manželovi zosnulého 10.000 eur a plnoletým deťom vo výške 7.500 eur a 8.000 eur, rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2Cdo/194/2011 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy za smrť manžela vo výške 8.300 eur. Ďalej rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 23Co/337/2016 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/206/2017 bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy plnoletým deťom vo výške 7.500 eur, rozhodnutím Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/130/2017 bola žalobcovi za smrť matky priznaná náhrada nemajetkovej ujmy života vo výške 8.000 eur, rozhodnutím Krajského súdu v Prešove sp. zn. 7Co/121/2016 v spojení s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo/143/2017 bola priznaná za smrť matky náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 6.000 eur. S poukazom na vyššie uvedené je žalovaný toho názoru, že rozhodovacia prax súdov je v rámci priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v rádovo nižších sumách než náhrada nemajetkovej ujmy priznaná žalobcom v tomto konaní, a to aj s poukazom na prípad C. c/a F. G., v ktorom Európsky súd pre ľudské práva priznal p. C. - matke peňažnú náhradu vo výške 25.000 eur, keď p. C. prišla o svoje obe maloleté deti vo veku 1 a 5 rokov, ktoré ich otec násilne usmrtil a následne spáchal sám samovraždu. Žalovaný poukázal v tomto smere na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 99/2018. Hoci výšku peňažného zadostučinenia určuje súd voľnou úvahou, musí mať súd na zreteli nielen požiadavku primeranosti takéhoto zadostučinenia, ale aj požiadavku proporcionality, čo znamená, že výška peňažného zadostučinenia nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia. Je pravdou, že v prípade nemajetkovej ujmy zákon presne nedefinuje, v akej výške môže byť nemajetková ujma priznávaná, keďže sa musí vychádzať z individuálnych okolností každej prejednávanej veci, avšak ako pomocné kritérium pri určení konkrétnej výšky nemajetkovej ujmy môžu poslúžiť iné právne predpisy, ktoré upravujú odškodňovanie osôb. Takým predpisom je napr. zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach

trestných činov, ktorý v ustanovení § 12 ods. 2 uvádza, že ak bola trestným činom spôsobená smrť, obeť násilného trestného činu má nárok na vyplatenie odškodnenia v sume 50-násobku minimálnej mzdy. Ak je obetí násilného trestného činu viac, suma odškodnenia sa medzi nich rozdelí rovnakým dielom. Ďalej v zmysle § 13 cit. zákona celková suma odškodnenia poskytnutá podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy. Takýmto spôsobom sa vyčísľuje maximálne finančné odškodnenie v prípade úmyselného trestného činu. Žalovaný poukázal aj na ustanovenie § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., ktoré upravuje limit pre výšku nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom tak, že výška nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodeným násilnými trestnými činmi s odkazom na ustanovenie zákona č. 274/2017 Z.z.. K rovnakým záverom dospel Krajský súd v Banskej Bystrici v rozsudku sp. zn. 13Co/424/2017 a Krajský súd v Prešove v rozsudku sp. zn. 9Co/56/2019. Súd prvej inštancie mal skúmať na strane žalobcov nielen intenzitu vzťahu žalobcov so zomrelým, ale mal prihliadnuť aj na vek zomrelého, otázku hmotnej závislosti žalobcov na zomrelom. Samostatné osoby, žijúce vo svojich samostatných domácnostiach neboli na zomrelom hmotne závislí výživou, starostlivosťou, finančne alebo nejakým iným spôsobom. Žalovaný navrhol vykonanie dôkazu, a to výsluch svedkov 1/ N. F., nar. XX.XX.XXXX, 2/ M. C., nar. XX.XX.XXXX, 3/ B. B., nar. XX.XX.XXXX, 4/ J. P. s tým, že žalovaným navrhovaní svedkovia sa vedia vyjadriť k žalobcami prezentovanej intenzívnej ujme do práva na ich rodinný život, ku vzťahom aké boli medzi žalobcami a B. H., ako aj ku ďalším skutočnostiam, ktoré z ich výpovedí vyplývajú. Súd prvej inštancie odmietol tento dôkaz vykonať z dôvodu, že žalovaný pre nemajetnosť nemohol zložiť preddavok na trovy dôkazu. Na strane žalovaného bolo potrebné skúmať nielen postoj žalovaného, ktorý v trestnom konaní, ako aj v tomto konaní prejavil ľútosť nad svojim konaním, ale aj dopad celej udalosti do duševnej sféry žalovaného, jeho majetkové pomery. Žalovaný citoval z bodu 6 a 7 odôvodnenia rozhodnutia závery zo znaleckého posudku a v písomnom podaní súdu prvej inštancie žalovaný uviedol, že jeho citové vzťahy sú veľmi ťažké po tom, čo zobral nevinnému človeku život, čo veľmi ťažko znáša, nemôže spať, keď si predstavuje, čo sa stalo, vtedy bol v amoku a až doma si uvedomil, čo sa stalo. Chcel sa rodine zosnulého ospravedlniť, že prišli o otca, nemôže spať, musí brať tabletky, nemôže pracovať a platiť dlhy, preto chce súd požiadať o zníženie odškodnenia pre rodinu zosnulého, lebo pre neho je to likvidačné platiť stodvadsať tisíc, ďalšie pohrebné a súdne poplatky. Keď bude z výkonu trestu prepustený bude mať po štyridsiatke a nebude schopný splatiť dlh v takej výške ako žiadajú žalobcovia. V zmysle uvedených skutočností sa žalobcami výška uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy nejaví ako dôvodná, v potrebnom rozsahu preukázaná a primeraná okolnostiam prípadu, keď žalobcovia okrem v žalobe uvedených tvrdení žiadne iné dôkazy súdu ani nepredložili, ani vykonanie iných dôkazov nenavrholi, pričom dôkazné bremeno v tomto konaní nesú práve žalobcovia. Žalovaný poukázal na ustanovenie § 257 CSP a je toho názoru, že v danom prípade sa jedná o dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov žalobcom súd nemal priznať. Jedná sa o výnimočný prípad spočívajúci v okolnostiach danej veci, v nemajetnosti žalovaného, výške nepodmienečného trestu, ktorý bol žalovanému uložený a tiež v tom, že žalovanému je poskytovaná právna pomoc prostredníctvom advokáta určeného Centrom právnej pomoci. Na základe uvedeného žalovaný navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Žalobcovia 1/ až 3/ vo vyjadrení k odvolaniu uviedli, že žalovaný v odvolaní ako aj v konaní pred súdom viackrát poukazoval na zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov a mal za to, že uvedený zákon má byť pre súd smerodajný, má sa pri určení výšky odškodnenia o jeho znenie opierať a výška náhrady nemajetkovej ujmy nemôže presiahnuť sumy uvedené v predmetnom zákone. Žalobcovia s uvedeným v plnom rozsahu nesúhlasia a uvádzajú, že uvedený zákon upravuje v § 12 a nasl. výšku nemajetkovej ujmy vo vzťahu ku štátu v zmysle, že obeť trestného činu, ktorá priznané odškodnenie nezíska od páchatela trestného činu, si môže svoj nárok uplatniť u štátu. Pre takýto prípad upravená maximálna výška odškodnenia, ktorú je možné vyplatiť poškodenému za páchatela. To však nevyklučuje jej priznanie príslušným súdom vo vyššej sume, ako je uvedené v zákone. Žalobcovia si z opatrnosti a v záujme právnej istoty uplatnili sumu nemajetkovej ujmy vo výške 40.000 eur, nakoľko príslušný súd nemôže priznať žalobcom viac ako si žiadajú z dôvodu, že moderačné právo súdu v tomto smere je možné uplatniť výlučne na poníženie uplatnenej sumy vzhľadom na skutočnosti zistené počas konania. Žalovaný opätovne poukazuje na to, že vyjadroval ľútosť nad spáchaným trestným činom, ktorý navždy a náhle zmenil životy žalobcov, že má duševné problémy po spáchaní skutku, nemôže spať,

má užívať lieky, pričom žalobcovia takéto vyjadrenie majú výlučne za formálne a účelové. Žalobcovia poukazujú na posudky,

v ktorých sa uvádza, že žalovaný nevykazuje ani s odstupom času úprimnú ľútosť, je voči žalobcom aneticky chladný a výrazne skresľuje dôvody svojho správania, z čoho je zrejmé, že úprimnej ľútosťi schopný nie je. Aj s ohľadom na predmetný psychologický posudok

č. 25/2020 žalobcovia odmietajú vykonštruované a účelovo tvrdené vyjadrenie žalovaného

o jeho údajných vnútorných pocitoch vo vzťahu k žalobcom, či spáchanému skutku. Žalovaný v odvolaní uvádzal viaceré rozhodnutia slovenských súdov s poukazom na výšky priznaných odškodnení. Žalobcovia s uvedeným nesúhlasia, nakoľko predmetné rozhodnutia nie sú relevantné v tomto konaní, nakoľko predstavujú odškodnenia za nedbanlivostné trestné činy. Nemožno uvedené kauzy porovnávať s predmetným konaním, keď povaha spáchaného skutku je úplne iná. Je viacero známych káuz, v ktorých boli priznané nemalé finančné čiastky ako nemajetková ujma. Jedná sa napríklad o prípad J. S., ktorému Špecializovaný trestný súd v Pezinku rozhodnutím sp. zn. 2T/42/2020 určil zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 100.000 eur každému z dvoch plnoletých detí zosnulého, ku ktorého vražde sa J. S. priznal. V uvedenom prípade išlo o mafiánske vraždy, ktoré mali síce odlišné pozadie, ako je prípad žalobcov, avšak spoločným menovateľom s predmetným prípadom je najmä to, že išlo o úmyselné trestné činy - úkladné vraždy, čo je aj napriek špecifikám uvedených prípadov značne bližšie ako rozhodnutia, na ktoré odkazoval žalovaný, keďže predmetné rozhodnutia boli nedbanlivostné trestné činy (autonehody), ktoré nemožno zrovnávať s konaním páchatelov, ktorí sa rozhodnú niekomu vziať život, ako tomu bolo

v prípade žalobcov. Samotné Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky konštatovalo, že v konaniach o žalobách o náhradu škody majú súdy nejednotný prístup, o čom svedčia aj protichodné súdne rozhodnutia a nepredvídateľné kritériá na určenie výšky nemajetkovej ujmy. Posúdenie výšky škody je závislé od úvahy súdu, ktorý má možnosť zväziť všetky relevantné skutočnosti konkrétneho prípadu. S poukazom na uvedené, je výlučne na posúdení súdu, aká výška nemajetkovej ujmy bude žalobcom priznaná, nakoľko súd sa oboznámil so všetkými relevantnými informáciami, z výsluchu, zo spisu a vzhľadom na vykonané dokazovanie rozhodol o výške priznanej náhrady nemajetkovej ujmy. Žalobcovia odmietajú tvrdenie žalovaného, že by priznaná náhrada nemajetkovej ujmy mala byť akýmsi bezdôvodným obohatením, nakoľko všetci žalobcovia by boli radšej mali otca, ktorý ich ako posledný rodič spájal, s ktorým sa mali tešiť svojim vnúčatám, úspechmi, radosťami aj starosťami ešte dlhú dobu, ako disponovali rozhodnutím o priznanej náhrade nemajetkovej ujmy. Nehovoriac o traume a bolesti, s ktorou dennodenne bojujú. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je ťažko určiteľná, nakoľko žiadne finančné prostriedky nemôžu vrátiť blízkeho človeka, či zmierniť bolesť po strate blízkeho človeka, bez ohľadu na to, či poškodeným je maloletá alebo plnoletá osoba a bez ohľadu na vek zomrelého. Nie je zrejmé, ako sa cudzie osoby, pri ktorých žalovaný navrhol ich výsluch, ktoré osoby žalobcovia poznali letmo, niektoré dokonca vôbec, mohli adekvátne vyjadriť k intenzívnej ujme do práva na ich rodinný život, ku vzťahom, aké boli medzi žalobcami a otcom, aj ku ďalším skutočnostiam, keďže žalovaným navrhovaní svedkovia sú osoby, ktoré o vzťahu otca

a žalobcov mohli vedieť výlučne sprostredkované. Súdom prvej inštancie bol vykonaný podrobný výsluch, ktorým skúmal vzťah každého zo žalobcov k otcovi, dopad jeho smrti na ich psychiku a rodinný život, teda celkovú ujmu, ktorú im táto nečakaná, náhla, tragická

a násilná smrť ich otca spôsobila. S poukazom na vyššie uvedené žalobcovia navrhli, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

7. Žalovaný vo vyjadrení uviedol, že na zákon č. 274/2017 Z.z. poukazoval nie preto, že uvedený zákon má byť smerodajný pri určení výšky odškodnenia žalobcov, ale z dôvodu, že predstavuje pre súd určitý návod ohľadom výšky odškodnenia, aby nároky uplatňované žalobcami neboli neúmerne ujme, ktorá im vznikla. V súvislosti s výškou nemajetkovej ujmy žalovaný opätovne poukázal na prípad C. c/a F. G.. Pokiaľ žalobcovia namietali, že žalovaný v odvolaní uvádzal viaceré rozhodnutia súdov s poukazom na výšky priznaných odškodnení, tak žalovaný konštatuje, že ustanovenia Občianskeho zákonníka a ani ustanovenia ostatných právnych predpisov nerozlišujú medzi nemajetkovou ujmovou spôsobenou úmyselným trestným činom a nemajetkovou ujmovou spôsobenou nedbanlivostným trestným činom, na túto skutočnosť môže súd prihliadnúť v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Žalovaný odmieta, aby žalobcovia porovnávali následky jeho protiprávneho konania s konaním a pôsobením p. J. S. (mafiánske vraždy), ku ktorým sa priznal a za ktoré bol uznaný vinným, pretože takéto prirovnanie nie je vhodné, ani primerané. Pokiaľ ide o sumu cca 65.000 eur, ktorú má žalovaný zaplatiť, tak žalovaný uvádza, že má základné vzdelanie a v čase prepustenia z výkonu trestu bude mať 47 rokov, čím sa jeho možnosť zamestnania zužuje na práce za minimálnu mzdu alebo občasnú brigádu, teda faktická

možnosť zaplata sumy 65.000 eur nie je pravdepodobná. Žalovaný sa v rámci svojich duševných možností a možnosti pochopiť dosah a dôsledky svojho protiprávneho konania ospravedlnil žalobcom v priebehu trestného konania ako aj v priebehu tohto konania. Keď žalovaný vo svojom písomnom podaní uviedol, že jeho citové vzťahy sú veľmi ťažké po tom, čo zbral nevinnému človeku život, čo veľmi ťažko znáša, nemôže spávať, keď si predstavuje čo sa stalo, vtedy bol v amoku, chcel sa rodine zosnulého ospravedlniť, že prišli

o otca, tak súd prvej inštancie bol povinný zohľadniť aj tieto skutočnosti, pričom žalobcovia nie sú oprávnení hodnotiť, či ospravedlnenie žalovaného vykazuje úprimnú ľútosť a úprimnej ľútosťi schopný nie je, keď vzhľadom na jeho duševný stav, zmiešanú poruchu osobnosti, patologické rysy osobnosti a ľahkú duševnú zaostalosť, ktoré mu podľa názoru znalcov bránia racionálne zvládať medziľudské citové vzťahy, je každá ľútosť, ktorú prejaví, úprimná.

8. Žalobcovia 1/ až 3/ po oboznámení sa s vyjadrením žalovaného majú za to, že k uvádzaným skutočnostiam sa už vyjadrili v predošlých podaniach, na ktorých trvajú, pridriavajú sa ich v celom rozsahu a ich opätovné uvádzanie v ďalšom podaní považujú za zbytočne zmätočné a neúčelné. Všetky tvrdenia žalovaného odmietajú, považujú ich za účelovo vykonštruované, a to s ohľadom na skutočnosti preukázané v predmetnom konaní. Žalobcovia navrhujú, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil.

9. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací vec preskúmal podľa § 370 a § 380 ods. 1 CSP v rozsahu a z dôvodov odvolania žalobcu, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné ako vecne správny potvrdiť podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP.

10. Odvolací súd preskúmaním veci dospel k záveru, že súd prvej inštancie vzal do úvahy všetky skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov vyplynuli, neopomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané alebo vyšli počas konania najavo, výsledok hodnotenia dôkazov zodpovedá tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z § 191 CSP. Pri rozhodovaní súd prvej inštancie použil správny právny predpis, správne ho vyložil a na daný skutkový stav ho aj správne aplikoval. Odvolací súd sa preto stotožňuje so skutkovými i právnymi závermi súdu prvej inštancie, ktoré viedli

k rozhodnutiu súdu prvej inštancie, z tohto dôvodu si odvolací súd aj osvojil dôvody napadnutého rozhodnutia, v celom rozsahu na ne poukazuje v zmysle § 387 ods. 2 CSP a k odvolacím námietkam žalobcu dodáva nasledovné:

11. Žalovaný v podanom odvolaní brojí proti výške náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcom / súd prvej inštancie uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcom 1/ a 3/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 21.840 eur každému a žalobkyni 2/ náhradu nemajetkovej ujmy v sume 23.000 eur/, tvrdiac, že táto je neprimeraná s prihliadnutím na súčasnú rozhodovaciu prax súdov Slovenskej republiky, ktorých rozhodnutia príkladmo uvádza.

12. Odvolací súd po preskúmaní veci v prvom rade uvádza, že aj podľa jeho názoru možno po právnom posúdení skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie prijať záver, že v danom prípade došlo zavineným protiprávnym konaním žalovaného /úmyselné usmrtenie otca žalobcov/ k neoprávnenému zásahu do práva žalobcov na súkromný a rodinný život, čím je daná zodpovednosť žalovaného za vzniknutú nemajetkovú ujmu (§ 13 Občianskeho zákonníka). Náležité a riadne odôvodnené sú tiež úvahy súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku, na základe ktorých dospel k záveru o splnení zákonných podmienok pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy žalobcom, keď primerané zadosťučinenie nedokáže ujmu na osobnostných právach žalobcov odčiniť. Závažnosť vznikutej ujmy žalobcov a jej dôsledky mal súd prvej inštancie riadne preukázané výsledkami vykonaného dokazovania. Smrťou otca došlo k nenávratnej deštrukcii dovtedajších osobných a rodinných vzťahov. Vzhľadom na intenzitu tohto zásahu a jeho nenapraviteľné následky je morálne zadosťučinenie nepostačujúce, v dôsledku čoho žalobcom patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (§ 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka). Súd prvej inštancie pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy správne prihliadol na závažnosť vznikutej nemajetkovej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, tak ako to vyžaduje ustanovenie § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Podľa presvedčenia odvolacieho súdu je výška tejto náhrady, ktorú žalobcom priznal súd prvej inštancie, primeraná všetkým preukázaným relevantným okolnostiam. Ujma spôsobená žalobca zasiahla ich najvlastnejšie osobnostné práva - právo

na rodinný život a právo na súkromie a to tým najzávažnejším spôsobom - smrťou rodiča, ktorý následok nejde už nijako odčiniť, pričom kvalitu rodinných vzťahov medzi žalobcami a ich otcom mal súd prvej inštancie v dostatočnej miere preukázanú vykonaným dokazovaním a náležite ju aj vyhodnotil. Správne potom súd prvej inštancie prihliadol pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy na skutočnosť, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo zo strany žalovaného úmyselným konaním - vraždou, za ktorý trestný čin bol žalovaný aj právoplatne uznaný vinným, a rovnako bolo správne prihliadnuté na brutalitu a násilnosť konania žalovaného, na pohnútky jeho trestného konania i správanie sa po trestnom čine

- teda celkovo na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo. Súd prvej inštancie v predmetnom rozhodnutí tiež správne uviedol, že majetkové pomery žalovaného nie sú pre stanovenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy rozhodujúcim hľadiskom.

13. Vychádzajúc zo všetkých uvedených hľadísk javí sa odvolaciemu súdu výška náhrady nemajetkovej ujmy priznanej žalobcom súdom prvej inštancie ako primeraná.

14. Pokiaľ žalovaný vo svojom odvolaní poukazuje na rozhodnutia súdu Slovenskej republiky, v ktorých súdy priznali za zásah do osobnostných práv náhradu nemajetkovej ujmy v sumách nižších ako súd prvej inštancie v predmetnej právnej veci, táto námietka je podľa odvolacieho súdu celkom bez významu. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je závislá na individuálnych okolnostiach konkrétneho prípadu a nie je možné ju nejakým spôsobom paušalizovať. Okrem toho vo všetkých prípadoch uvádzaných žalovaným sa jednalo o zásahy do osobnostných práv spôsobené nedbanlivostným usmrtením blízkej osoby /či už pri dopravnej nehode alebo aj pri poskytovaní zdravotnej starostlivosti non lege artis/, teda nie úmyselným usmrtením blízkej osoby, ako to bolo v tomto prípade. Zavinenie na zásahu do osobnostných práv /teda či išlo o zásah spôsobený nedbanlivostným konaním alebo zásah spôsobený konaním úmyselným/ nie je pritom bez významu, ako sa to snaží prezentovať vo svojich podaniach žalovaný. Naopak, v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka musí súd pri stanovení výšky náhrady nemajetkovej ujmy prihliadnuť aj na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, teda aj na to, či k zásahu došlo úmyselným alebo nedbanlivostným konaním.

15. Oproti súdnym rozhodnutiam uvádzaným žalovaným v jeho odvolaní môže odvolací súd uviesť iné súdne rozhodnutia, v ktorých priznaná výška náhrady nemajetkovej ujmy za zásah do osobnostných práv spôsobených usmrtením blízkej osoby i niekoľkokrát prevyšuje výšku náhrady priznanej v tejto veci súdom prvej inštancie. Napríklad vo veci, v ktorej dovolanie prejednával Najvyšší súd Slovenskej republiky pod sp. zn. 7Cdo/298/2021 bola dieťaťu priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 30.000 eur, vo veci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/215/2020 bola výška náhrady nemajetkovej ujmy priznaná rodičom 50.000 eur pre každého, vo veci Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4To/8/2020 /trestná vec vykonávateľa vraždy novinára J. C. a jeho snúbenice B. C./ bola rodičom priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 70.000 eur každému.

16. Aj z uvedeného je potom zrejmé, že otázka výšky priznanej náhrady nemajetkovej ujmy je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach. Každé jedno rozhodnutie o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady. Vyriešením takto vysoko individuálnej otázky sa ani nemôže vytvoriť ustálená rozhodovacia prax a zovšeobecnenie neprichádza do úvahy, keďže rozsah vzniknutej nemajetkovej ujmy nemožno exaktne kvantifikovať a vyčíslieť.

17. Odvolací súd preto zdôrazňuje, že závery súdu prvej inštancie pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy žalobcov boli výsledkom procesu komplexného vyhodnotenia skutkových okolností prejednávanej veci, ktoré boli v konaní preukázané a ktoré v rámci zásady voľného hodnotenia dôkazov viedli súd prvej inštancie k prijatiu rozhodnutia. Závery súdu prvej inštancie vychádzajú zo zákonných kritérií určovania výšky náhrady nemajetkovej ujmy, sú náležite odôvodnené, jasne, zrozumiteľne a logicky vysvetlené a odvolací súd sa s nimi v plnej miere stotožňuje.

18. Napokon považoval odvolací súd za správne aj rozhodnutie súdu prvej inštancie o náhrade trov konania /výrok III. napadnutého rozsudku/. Súd prvej inštancie o nároku na náhradu trov konania

rozhodol v súlade s § 255 ods. 1 CSP podľa pomeru úspechu v spore a správne v spore úspešným žalobcom priznal proti žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. Žalovaný sa domáha aplikácie § 257 CSP, podľa ktorého môže súd výnimočne nepriznať náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Takéto dôvody však odvolací súd v danej veci nevidel. Samotná nemajetnosť žalovaného a skutočnosť, že vykonáva nepodmienečný trest odňatia slobody nie sú výnimočnými okolnosťami, ktoré by odôvodňovali nepriznanie náhrady trov konania v spore úspešným žalobcom. Uvedení inštitút § 257 CSP nemá slúžiť na sanáciu zlých majetkových pomerov strany sporu, ktorá by mala platiť náhradu trov konania. Okrem toho je potrebné prihliadnuť k okolnostiam žalobcami uplatneného nároku /zásah do ochrany osobnosti žalobcov úmyselným usmrtením ich otca žalovaným, neodčiniteľnosť takejto ujmy, spôsob spáchania skutku a podobne/, ktoré podľa odvolacieho súdu vylučujú možnosť aplikácie § 257 CSP v tomto prípade.

19. Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru o vecnej správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a preto tento podľa § 387 ods. 1, 2 CSP ako vecne správny potvrdil.

20. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania bolo rozhodnuté podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP. V odvolacom konaní úspešným žalobcom 1/ až 3/ odvolací súd priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania voči žalovanému v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov odvolacieho konania je žalovaný povinný zaplatiť žalobcom 1/ až 3/ v sume určenej rozhodnutím súdu prvej inštancie.

21. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).